

Van Emde Boas - Van Ussel prijs 1987 voor dr. Koos Slob

Walter Everaerd*

Bij de instelling van deze prijs stond het vast dat het de beoefening van de seksuologie ten goede komt als we met enige regelmaat vastleggen en uitspreken dat één of meerdere personen prijzenswaardige bijdragen hebben geleverd. Het werk van twee onvergetelijke coryfeeën zal ons daarbij als lichtend voorbeeld dienen. Daarom werden de namen van Coen Van Emde Boas en van Jos Van Ussel in de naam van de prijs opgenomen.

In Nederland wordt door een betrekkelijk kleine groep mensen gewerkt binnen het domein van de seksuologie. Dat werk heeft veel vertakkingen en dringt door op vele gebieden. Dat blijkt niet alleen uit de naamgeving maar ook uit de activiteiten van de secties van de Vereniging voor Seksuologie: voorlichting, vorming en preventie; onderwijs; hulpverlening en onderzoek.

Terecht geniet de Nederlandse seksuologie bekendheid om haar humane en emancipatorische oriëntatie. Daarnaast is er, ook internationaal, erkenning voor het wetenschappelijk niveau van het Nederlands onderzoek.

Het getuigt van een volwassen en gerechtvaardigde trots als wij iemand uit ons midden prijzen. Zonder zelfvoldaan te zijn prijzen we daarmee ook het werk van al diegenen die de Nederlandse seksuologie maken tot wat zij nu is.

De commissie - verslag van de werkzaamheden

Meer dan een jaar geleden werd een commissie ingesteld met als taak kandidaten voor de prijs op te sporen en uit die kandidaten een laureaat voor te dragen. Er zijn daartoe door het bestuur van de Vereniging voor Seksuo-

* Hoogleraar Algemene Klinische Psychologie, Universiteit van Amsterdam, Weesperplein 8, 1018 XA Amsterdam; voorzitter van de Van Emde Boas - Van Ussel prijs-commissie.

logie advertenties geplaatst en door de commissie zijn zowel mondeling als schriftelijk informaties verspreid over de prijs en de beoogde kandidaten. De commissie was samengesteld als volgt: drs. Marianne Derks, drs. Mariëtte Moors-Mommers, drs. Willem de Regt, prof. dr. Jannes Janssen (tot oktober 1986) en prof. dr. Walter Everaerd (voorzitter).

De schriftelijke en mondelinge reacties op de aankondiging van de prijs waren niet talrijk en kwamen slechts langzaam binnen. In totaal zijn twaalf namen genoemd, waarvan slechts één met motivering en curriculum. De commissieleden hebben vooraf aan de besluitvorming zelf namen proberen te bedenken maar zij kwamen niet veel verder dan de reeds voorgedragen kandidaten. Wel stelden de leden vast dat er een bestand is van prijzenswaardige seksuologie beoefenaars.

De verdiensten van de kandidaten zijn uitvoerig besproken, *waarbij bijdragen op veel terreinen en op hoog niveau als criterium werd gebruikt.*

Tenslotte moest consensus worden bereikt over de keuze van één uit enkele overgebleven kandidaten. Deze keuze bleek eenvoudig en werd met overtuiging gemaakt. *De Van Emde Boas - Van Ussel prijs 1987, gesymboliseerd in een bronzen beeldje van Maya van Hall en f 1000, wordt toegekend aan: dr. KOOS SLOB (1940, medisch fysioloog, universitair hoofddocent aan de Faculteit der Geneeskunde van de Erasmus Universiteit te Rotterdam).*

De overweging van de commissie is als volgt:

Dr. Koos Slob heeft een lang en gevarieerd, maar bovenal uitnemend curriculum in seksuologisch onderzoek, onderwijs, vorming en voorlichting en iets recenter ook in de seksuologische hulpverlening.

Door zijn manier van werken levert hij een zeer substantiële bijdrage aan de seksuologie beoefening in Nederland. Hij getuigt van zijn humane en emancipatorische instelling, maar is ook een voorbeeld van interdisciplinaire samenwerking. Zijn wetenschappelijke verdiensten onderstrepen zijn diepgaande deskundigheid.

Laudatio

Een laureaat is een dichter of een held die getooid wordt met een lauwerkrans. Koos Slob heeft soms de gewoonte om zijn verhalen te beginnen door begrippen te verklaren met een verwijzing naar de Grote Van Dale. Ik heb daarentegen in een kruidenboek gekeken om iets over de laurier te weten te komen. De bladeren van de laurier bezitten een sterk, doordringend aroma en een kruidige smaak. Om de aangename smaak spreekt men ook wel van de zoete laurier.

Als we een lauwerkrans maken voor Koos Slob en de bladeren symboliseren zijn gepubliceerde artikelen, dan moeten we een erg grote lauriertak uitzoeken: 42 Engelstalige artikelen, 45 Nederlandstalige waaronder enkele boeken. Hij zou letterlijk, en terecht bedekt zijn onder de lauweren. Er is echter een kanttekening in het kruidenboek. Bladeren die hun groene kleur verliezen zijn waardeloos. Dat geldt ook voor wetenschappelijke artikelen. Maar erger is natuurlijk dat je niet al te lang op je lauweren mag zitten. Je mag er even op rusten, maar dan moet je toch weer verder. Een laureaat moet zijn lauweren groen houden, hij moet verder.

Behalve schrijven en films maken zijn er voor Koos Slob nog tal van andere activiteiten in de seksuologie. Ondermeer zijn werk voor de NVSH-Sekstant rubriek 'Wij Willen Weten', het hoofdredacteurschap van het Tijdschrift voor Seksuologie, bestuurlijk werk in het bestuur van de Vereniging voor Seksuologie en in de onderwijssectie. Nog meer opsommen is overbodig.

Voor een kennismaking met de kruidige smaak en het doordringend aroma van de groene bladeren van onze gelauwerde verwijzen we naar onderstaande publikaties.

Dr. Koos Slob, Selectie uit zijn publikaties:

- C. H. Phoenix, A. K. Slob and R. W. Goy. Effects of castration and replacement therapy on sexual behavior of adult male rhesuses. *Journal of Comparative and Physiological Psychology*, 1973, 84: 472-481.
- A. K. Slob, S. J. Wiegand, R. W. Goy and J. A. Robinson. Heterosexual interactions in laboratory-housed stumptail macaques (*Macaca arctoides*): observations during the menstrual cycle and after ovariectomy. *Hormones and Behavior*, 1978, 10: 193-211.
- D. A. Goldfoot, H. Westerborg-Van Loon, W. Groeneveld and A. K. Slob. Behavior and physiological evidence of sexual climax in the female stump-tailed macaque. (*M. arctoides*). *Science*, 1980, 208: 1477-1479.
- A. K. Slob and P. E. Schenck. Chemical castration with cyproterone acetate (Androcur®) and sexual behavior in the laboratory-housed male stumptailed macaque (*Macaca arctoides*). *Physiology and Behavior*, 1981, 27: 629-636.
- A. K. Slob, G. van Es and J. J. van der Werff ten Bosch. Social factors and puberty in female rats. *Journal of Endocrinology*, 1985, 104: 309-313.
- K. Nieuwenhuijsen, K. J. de Neef and A. K. Slob. Sexual behaviour during ovarian cycles, pregnancy and lactation in group-living stumptail macaques (*Macaca arctoides*). *Human Reproduction*, 1986, 1: 159-169.
- A. K. Slob and P. E. Schenck. Heterosexual experience and isosexual behavior in laboratory-housed male stumptailed macaques (*M. arctoides*). *Archives of Sexual Behavior*, 1986, 15: 261-168.

- A. K. Slob. Drug therapy and sexual disorders. *International Pharmacy Journal*, 1987, 1: 93-96.
- A. K. Slob en J. L. Y. Pisa-Mindermán. 'Niet kunnen klaarkomen': een rondgang door de geneeskunde. *Nederlands Tijdschrift voor Geneeskunde*, 1982, 126: 1484-1487.
- A. K. Slob. Fysiologische reacties tijdens seksuele activiteiten. In: Handboek Seksuele Hulpverlening. M. C. T. Moors-Mommers e.a. (red). Deventer/Antwerpen: Van Loghum Slaterus, 1983.
- K. Slob, A. Meulenbelt en J. Frenken (red). Facetten van Seksualiteit. Een inleiding tot de seksuologie. Alphen aan den Rijn: Samsom/Stafleu, 1984.
- W. Everaerd en K. Slob. Onderwijs en opleiding in seksuele hulpverlening. In: Handboek Seksuele Hulpverlening. M. C. T. Moors-Mommers e.a. (red). Deventer/Antwerpen: Van Loghum Slaterus, 1986.
- J. P. C. Moors en A. K. Slob. Seksualiteit en suikerziekte. *Nederlands Tijdschrift voor Geneeskunde*, 1986, 130: 576-578.
- A. K. Slob, M. W. de Jong en E. J. Leentvaar. Testosteron en yohimbine als afrodisiaca. *Tijdschrift voor Seksuologie*, 1987, 11: 8-15.
- A. K. Slob, C. W. Vink, J. P. C. Moors en W. Everaerd (red). Seksuologie voor de arts. Alphen aan den Rijn: Samsom/Stafleu, 1987.